

B A J A

vegyes tartalmu hetilap

Egyes szám ára 8 kr.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési árak

Egyes évre 5 frt — kr.
Fél 2 frt 50 kr.
Negyed 1 frt 25 kr.
Tanulóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosabban számítottak.

— 1873 —

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Rochus utca 42. szám

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

— 1873 —

Az orvosi értekezlet.

A németalföldiek minden sanyarúságot, elnyomatást és zsarnokságot hosszú időn át elártak és csak akkor lazadtak fel és szakadtak el az őket kínzó anyarságtól, midőn már a leh-2 leg-nagyobb csapást mérték rájuk, midőn t. i. minden tisztük fölött elvettek tölök. Így az orvosok is hosszú időn át elártak minden méltatlanságot és igazságtalanságot mind addig, míg a helyzet tűrhetetlenné nem vált. Ekkor összeszedték magokat, értekezletet tartottak, határozatok hoztak és pedig kérdendebeket, oltványokat, melyek valamennyi orvosra néve kötelezők legyenek és oltványokat, melyek végrehajtása és érvényesítése az egyes orvos tetszésére van bízva — valójánlág az orvos ardumányán, hogy a status quo ante ismét beállandó riktó anomáliáival és minden megint a régi megszokott kerékvágásban fog mozogni. Nem alap és indok nélkül állítom fel ez utolsó teltelt: történelmi reminiscenciákról legyen ide jegyezve, hogy a megörözött gygykönyvek tanúsága szerint a bajai orvosok az Ur 1868-ik évében ugyanily értekezletet tartottak és ugyanily határozatok hoztak, csak a szörvöben van neki eltérés, de a lényeg ugyanaz. De jó lesz nem praecipuálni, hátha lesz fogantatja a sok szépsédek és teljesít-séik egyserűen, az értekezlet határozat és megbízása folytán, tudósítói kötelességünk.

Az első, folyó évi május 25 én majdnem valamennyi helybeli orvos részvéte mellett tartott értekezleten követ-

kező, minden gyakorló orvosra néve kötelező határozatok hoztak:

a) Ha az orvos oly beteghez hivatal, kit előtte már más orvos (vagy orvosok) gyógykezelt, az utóbb hivott orvos kötelessége, a beteg gyógykezelését csak azon feltétel alatt elfogadni, ha a beteg vagy környezete részéről az iránt nyert biztosítást, hogy az előző orvos vagy már kifejtett vagy pedig a neki orvos díj czimén járó követelése más uton rendezett.

Ezen ponthoz nem szükséges magyarázat vagy indoklás.

b) Az orvosi tanácskozásokat illetőleg következők határozattak: az orvosi tanácskozást mindig a rendelő orvos intézi, vezeti és határozza meg — Valamennyi a tanácskozásban rész vevő orvos, — bármily minőségben, házi, rendelő vagy rendes orvoslékné ves rész az orvosi tanácskozásban — jogosítva van az őt förtintyi tanácskozási díjat minden egyes orvosi tanácskozási díjért követelni.

Az anyagi viszonyok megbeszédése ezen két pont megállapítása után háttérbe lépven, az értekezlet egyik tagja indítványozta, hogy ilyenmő értekezlet idejénk nevesek az anyagi viszonyok feletti vitaközvetlen legyenek szentelve, hanem kibővíve más hozzá tartozó helybeli elemekkel és hozzávéve a vidéki orvosokat is, tudományos előadások, vitaközvetlen, stb. tartassanak, szóval orvosok által létesített előzema — elfogadattak és az orvosi egylet vázában a jövő értekezleten való előterjesztésével indítványozó bizott meg.

A történelmi reminiscenciák megörözött gygykönyvekben nevesek ilyenmő indítványok és határozatok foglaltak, hanem bennök van a létesítendő orvosi egylet teljes alapszabály-javaslat; sőt több, a helybeli és vidéki orvosok sajátkeze aláírásai, hogy az egylet tagjaknak valjak magukat. Csak hogy ez nem 1868-ban, hanem 1876-ban történt. Azóta az aláírók közül többen, mint dr. Broer és dr. Lederer elhaltak.

A Junius 11-én tartott folytatolagos értekezleten következő harmadik pont lön megállapítva:

c) Minden orvos jogosítva van, a gyógykezelés hefejzésével orvosi díjjának kifejtését követelni; hosszabb ideig tartó gyógykezelésnél a kezelő orvos az orvosi díj lánkénti vagy részletes kiszolgáltatását (pl. minden hó el-sején) követelheti.

Ez után következő indítvány adattott be:

„A házi orvosi állomások 1883 ik év elejével megszűnnek. E helyett átléte lép az orvosnak fizetése az orvosi látogatások vagy a különleges orvosi működés (mint műtétek, kötések, tanácskozások stb.) mérvéhez képest. Azonban e tekintetben az orvos és föl között szabad egyezkedés jöhet létre.“

Ezen indítvány azval indokoltatt, hogy ha az orvos látogatásának díja még oly eseklyre szabatik, még mindig elön y ö s e b b leend az orvosra néve ezen rendszer szerinti díjazás, mint az „általában“ való eljárás.

Az értekezlet egy tagja a házi

orvosi intézményt „a gyakorló orvos áthá-nak kénytelen kijelenteni; mindazonáltal azt egyszerre be- és megszűntetni, sem anyagi, sem morális szempontból nem tartja lehetőnek.

Egy másik orvos szerint kétségtelen, hogy ezen indítvány elfogadása és érvényesítése által az orvosok anyagi helyzetén lényegesen segítve lenne, mert tulajdonk épen intézmény (nagyban és egészben) az orvos átka. Az orvos, jelenen a sok foglalkozással bírő orvos helyzete házi orvosi állomások nélkül majdnem ideális lenne, szívesen menné nappal, éjjel, hűdögen és meglögen, ha tudná, hogy minden utja, fáradozása stb. meghízettének; de hány „ház“ van, mely méltányos az orvos irányában? Rari nantes in gurgite vasto. Míad a mellett éy oly ideális követelmény a jelenleg élő rendszernek egy csapással való beszüntítése, vagyis a tabula rasa, mert tudjuk, hogy az ideálisnak ép az a jellege, hogy nem valószínű. Azonban valamit el lehet érni, a helyzetet javítani lehet, a helytelenségeket ki lehet küszöbölni. Vissza kell térni az eredeti kiindulási ponthoz, hogy t. i. egyes, tehető, belátó és méltányos családok tartanak házi orvost, kivételesen előforduló kérészeknél e czimen külön honorárium.

Ezek szerint a czélt lassan-lassan el kell érni, a dolgoknak helyes irányba való terelése által.

Egy harmadik orvos a házi orvosi állomások rögtöni beszüntetése mellett van. Nem kell attól tartani, hogy több

TÁROZA.

A fehér róza.

— Elbeszélés. —

Írta: Dreisziger Kálmán.

II.

Bánáthy nem a leggyábk kedélyben haladt végig az utczán, sőt azt lehet mondani, magóra és levert volt; a szemhéjait ismerősökkel hűdögen hűdöztetve, másokra pedig meg csak szemét sem emelte fel.

Íly kedélyben ért lakására, mely egy szintén élénk utcában volt.

Szobájába érve, melynek burtozata ép olyan, mint Kelenföldy felé: kek, zongorajához ült és egy czérelgés darabot játszott el azon, miközben nem kevesseer tekintett a szomszédos lak ablakára, hoi a lámpa fényét egy női alak vélhető észre, ki folyton az ifjú ablakára néreztet szemé a nékül, hogy ott csak valakit is felledne lehetne. Majd felélt Bánáthy és asztalához megre egy ott levő négyzet írt szemébe, mit mondanó olvasott el, miközben azra dæmoni jellegű öltöt, aztval hangosan mondta: „O ismeretségek ehajta vesleltem! . . . Mire vélelmetem ez? . . . Bizonyára tudja azt, a mit nem kellene tudnia, mi nekem nagy beszédet hozhat. . . . Nem! nem fogom bemutatni, majl tán a tánczvilágban, de akkorra mindent rendbe hozok, s akkor ismeretségek hátányomra semmiképp sem szögeltet. . . . Aligha nem lesz a fehér róza-kól vérell festett, veres róza, s tulajdonos néja teje menyasszonyi kosztu helyett halotti faty! . . . Ez, igen lesz; én nem fogok semmit írni, miközben feladok egy életet, mntsem magamnt pelengere állítom! Meg mondott volna valamit, de felbeszakította őt nasa, ki egy vendég jöttét jelenté.

— Keresztessy Béla jö? — kérde a jelenő inasól.

— Mint mondtam, igen az! Lehet!

Kövéd percz múlva csakgyan a jebélt lépett a terembe: vidáman és mosolygva, s mindjárt azon kezdé beszélni, hogy a négy-egy ketűndt megírta, mert Kelenföldy Beát ismerti végéig, mert mint értesít, ez olyan szép, minő még találattit a continensen.

— Hogy Béla elragadó szépség, azt még elensegise sem vonhatk kétségbe, de hogy olyan lenne, minő kevés van a continensen, azt, sajnálatl bár, de kétségbe kell vonnom; a mi pedig gyegeknek ismeretlenségét illeti, meg lehet vizsgálni, elcsot fogok tenni a legközelebbi tánczvilágban, melyen városunk virágai jelen lesznek; válasszot nem épen valamit jó szívet Bánáthy, s ezután helyet mutatott vendégnek.

— A fehér róza tulajdonosnégy néhamarabb ismeri ön jánam, felkértem teljes baráti jóakarattal, szíveskednék mihamarabb eleret tenni kívánomnak, azt az eseket ki veve, ha a nő szölli nem egyeznek bele a férfi látogatásokba, mondá Keresztessy bizalmas hangon.

— Ép a léteit kényelt arra, hogy a bemutatást a tánczvilágom elcsajlojam, mert Kelenföldy Lajos igen sokat ad az elcsajtoere, s ha saját házában mutatnám be gyeget, tekintélyét megsértetnek venő s lehet, hogy még nekem is megítánna a hájárás, holtly gernekességem óta e látkarú rendes látogatója vagyok. Keménylen, atláta kezérel is a nehezéget, azért megbeszést az elcsajloerést, válasszot könyvből kebelől az ifjú, miközben magában gondolta, hogy most má, lön nem is az egész, de nagyrészen a vesély elhárujt leje föl.

— Kérem, ep a vigalmat megözögölök kell, hogy megismerkedjem Kelenföldy Beával, azért, hogy egy nő kívánalmának eleget tehessen, mikó kívánalmotól pedig jómagam boldogsága — ha teljessem, s elenkezeje — ha nem — van függőve teve. Öszinte valótársam teszek önnek, mint tett nekem én is, a fehér rózsára vonatkozólag. Szépálly

Émmy csak azon esetre jön a tánczvilágomra, ha fehér rózsát szerzek selyem föl tőbe, s csak az esetre nyerem el közet, ha a végelmon megjelenésként, már pedig . . . lát-hatja, hogy mily nagy szerepe van a fehér rózsának! ha szerethetnek neki, éljön a világomra, s ha a világomra éljön, ugy keze az enyém, s elenkezeje. Ismetlem kéresemnt anyavál is inkább, mert fehér rózsát már nem kaphatok itt létvárom, mondá Keresztessy csödelg.

— Elhez nem feltétlenül szükséges a szeméyese ismeretség, mi lehetetlenség az apa etyűnt hezi alkalmakozásnál tekintőleg, hanem igérem, miszerint a szükséges időre a fehér rózsát önmek keze közt leund.

Most pedig arra kérem, ha szíveskednék velem közösen teázni, mely idő alatt még egyet mást elbeszélhetünk egymásnak.

— Mindket ajánlatot lekelezők szíves-séggel veszem.

— Míg rendezkedem, méltóztassék — ha kedvenez foglalkozom — zongorizni, és a közben tessék pár pillanattal a szomszéd lak ablakára vetni a látámdórló egyet-mást elbeszélni. Ezzel bíljóval eltávozott a szöböl, Keresztessy pedig a zongorához ült ésjátszott egy ábrándot, nem multatván el a jelzett ablakra is tekintéget, hoi ismét megjelent a női alak s folyton hangoztata: „Féher róza, ölj amig egy szírom maradt!“

Az ifjú zongorázott tovább, de inkább a szavakra, melyeknek nem tudott valódi értelmere jutni — mint az accordokra gondolt s ezert később nemcsak hogy a dall tette értelhetlen, de sőt az egész játékok egy látkus minátszágának — kinek a billentyűk vegege-tesen hoi kedve — tünnette föl addig, mag-nem Bánáthy megörkezett és a then terembe szölt.

— Nos, mily tapasztalatokra jutott? Nemde túrsa látványuk volt szentanyja az atelenek ablaknál? Kérde anyonban Keresztessy. — Valóban! Nem tudom örült e e nó, de híhetőleg annak kell lennie, mert ah jutottam végig a billentyűkön, rögtön kinyitá

ablakait és egész fennhangon mondó folyton: „Féher róza, ölj a mig egy szírom maradt.“

— Nem örült a nó, hanem dühös azért, hogy elvitettem ablakból a fehér rózsát, melyet ott tetetett látni Béla ablakán, melynek szemlédésében ő a lehető legjobban gyönyörködött. Egy levelet írt hozzáim, melyben azt mondta, hogy örökre elensegővé tettem magamnt az eltávöltásért, s azt, hogy ezért bszót fog állni rajtam. Valóban nevetégek dolg ez? de nevetek is valahányszor zongorázok öök, mert az önneli jelenet mindig ismétölök, — mondá Bánáthy erölettel mosoly kíséretében, melyen anyonban feltűnt az, hogy a tenek, ha nem is egészen, de részben valótlank, de meg semmi logikai összefüggés sine az általa mondatkban, t. i. egy nő azért küldök bszót, mert elvitetk a szomszédos ablakból a fehér rózsát.

Mindketten nevettek a nó felett, de a nó felett is, emez felett, mert bszót esküdött a fehér róza eltávöltásért, emezek felett, mert egyikük kezét csak azon feltét alatt ígerte Keresztessynek, ha tánczvilágomra mehet, de csak így, ha fehér rózsát szerz férte föl mellé.

Eredő foly végig a beszéd, köze-köze felcsavartettek egy pár epizód ötletköl, mely a nő kijátszására vonatkozott, míg végre is, midőn az ő teljes szét: leplevel borítá a természetet, Keresztessy eltávozott szép reményével, Bánáthy pedig öngyöletlen fekdő ágyára, hogy átálalja eme nevezetes nap éjét, mely lehet, hogy nagytöltségosa leend életében.

Az álom csakhamar pilláira lélt és elcsöndesült, de meg álmodom sem hagyott bököt neki a szomszéd lak hölyre, ki a való megmondásánál fogyogott, mert hátra jobbanla gyögyverezre nyúl és kiázi őt az élők sorából. Ép megbáni készült tettet, midőn átján kopogás volt hallható és felébredt, belátván, hogy mind ama rémes esemény es tetek az álom szíleményei valának.

* * *

kár vagy hátrány fog háromolni, ellenkezője: előny.

Miután meg többen hozzájárultak volna, a vita berokasztották. A többség nem fogadta el az indítványt.

Azon határozatok, melyek érvényesítésre az egyes orvos tetszésétől függ, nem tartoznak a nyilvánosság elé.

— d —

Bajánok földesúri viszonyaihoz.

Irányi Istvánról.

(Folytatás)

8. Gr. Grassalkovics Antal után hasonlevő tá II. Antal kapta a királytól örökösödési jogon a bajai uradalmat, amelynek birtoklói ná Latinovics Péter Bács vármegyei I. alispán mint kiküldött homo regius (kir. bíró) 1763. aug. 29-én Migazzi bíróknak, a kalocsai érsek és a szomszéd birtokosok jelenlétében vezette be. — Alatta az 1714 évi privilegium végére teljesen érvénytelennek nyilvánították és a város és földesura közötti viszony urbarium helyett örökös szerződés által lett szabályozva.

Az 1767. évben országosan behozandó Mária Teresia-féle urbarium czéljából a helytartó tanácsnak 1766. jul. 19. Pozsonyban kelt rendeletére Bács vármegyei nov. 9. Baján tartott közgyűlés borsodi Latinovics Miklós alszolgabíró és Gombos Antal vm. tabelláról kitévedt ki a helyt. által kitűzött 9 kérdő pontra Bajai városától felvilágosítást szerezni. Ezek az 1767. márc. 22-én tartott üressék alkalmával a városi tanács aláírásával hiteltelített választ evvel beszámolták.

Ezen kérdőpontok és az ezekre adott válaszok Bajánok földesurai iránti viszonyait foglalja össze röviden.

Az 1. kérdésre azt mondják, hogy itt még nincsen semmiféle urbarium, s azelőtt is sem volt.

Az 2. kérdésre: vajjon a jelenlegi paraszadázások régljűb szokások vagy e részben szerződéses alapján szednek, ezek is milyenek és mióta divatosak? — E kérdésre válaszolják: Adózásnak vannak s pedig az 1755. évi szerződés szerint, de urbarium itt még nem volt. Az 1766. és újra 1716. évi privilegium alapján állandó fizetés lett a városra kivéve. 1727. ben gróf Czobor Márk kapta a bajai uradalmat, aki alatt a

város területén levő földesúri beneficiumok és 4 pusztá használatáról 15600 forint tartozott fizetni szerződés szerint 12 évig, de e mellett a kir. privilegium érvényben maradt. Végre többször zálogos is adott oda a város, de améllik hogy a Czobor-féle szerződés meg lett volna másítva. — 1744-ben báró Vajai László lett, a kinek a város csak a kilencedet adta természetben és azonkívül szerződés szerint még évenként 1700 forint egyebet semmit. Végre 1750-ben grárki Gr. Grassalkovics Antal következett, aki a városban levő minden földesúri haszon vétele és őt pusztá használatáról csak 8 ezer forint kötött ki magának; a királyi privilegiumot érvényben hagyta és magának csak egy korcsnát tartott vissza. — 1755-ben új szerződést kötött, a mely magis érvényes. A privilegium 2. s. 3. pontja megváltoztatott, a város pusztákat nem kap, évenként 2500 forint fizet, a szőlőmunkára, behordásra a kilenced és a tized szédeskor két férfiut állít sat.

Az 3. kérdésre válaszolják: Minthogy urbarium nincs, a földesur a szerződésben kitett adózásan kívül mást nem kap, csak az urasági tisztéknek néha (nem kötelességből hanem tisztán udvariasságból) előfogatok adának.

Az 4. kérdés: Mily előnyei és mily hátrányai vannak ezen helynek? — Felelet: A város előnyei a homokos hatmok, a melyek, csak uthezen eladható hok terem; azonkívül a Duna folyami is, a melyen a szegény nép idegen kereskedők hajóit huzav fardaságossan keresik mindennapi kenyegetők; továbbá városban levő házaik a földesurakban enlített előnyök és földesurak atyai gondoskodása. Ellenben fánk és nádunk nincsen, ezt messziről és drágán kell szerezniük; pusztáink sincsek, ha különben bérelniük. Talajunk homokos s terméketlen; a kevés legelőt, melyet használhatnak az idevaló kir. raktárhoz vagy vásárra járó szekerekre legeltetik le, a nélkül hogy jóguak volna tőlük díjat szedni; más részt az urasági juhász az urasági és néhány száz saját juhával legelteti le. Makkoltatásunk, vadászatumk, halászatunk, malmaink nincsenek; szóval egész határunk igen csekély és hasznaveletlen.

Az 5. kérdés: Mennyi és mily szántófölddel és réttel bír egy egész sessió földmives, és mindenik holdra hány pozsonyi mér meg kell és vajon a réteken a sarju is kaszálható e? — Felelet: Minthogy a város határa csekély és terméketlen, azért egész telkes gazda itt nincs is, de szántásra kivágott különföld-

fiatal ember, kinek — egy tettét levonva — minden telte és szava irigylendő, annal inkább ómagga, kinek összpontosul a finomság ép, mint a műveltség! Mondom, sorsod irigylendő lesz, míg én, ki lemondtam a szerelmeimről, — teljes boldogságomban leszek látni, hűteltől jól tanulni, élvezni és boldognak lenni. Nekem pedig mindeztől felel kell lennem, mert bevadásnak indultam. Oh bár csak jönné már a zord halál levelet, hogy letépne az élet fájáról s adna át az enyészetre, mert az én életem nem egyéb kin és lájálalomnál. Nekem kedvesebb a sir, az életnél. En sirba vigyom! Ha leszek szives egy hervadó rózsától majd a táncvirágom alkalmával, hogy lissá meg mindenki, mikép én is lenni akarom.

— Ne legy oly ellenszertelt kedves Clotidum! nyugtasson meg téged azon tétel, hogy a férfiak mind csalfak, kik csak delibábok, hogy percze feltűnjenek s tegeynek rajongója egy nő, hogy aztán egy leuge falvaként ható szó által, mint a kő ottintjenek s hűgyjanak magok után egy fájlalmas keblér, kinek kedvesebb a sir, az életnél. Nyugtasson meg ez, s ha jobben ismeri találkoznék levőzöd, ne legy bizalmas hozzá adás, meg nem ismered át kelleg, mert eméllik, mi nők nem boldogulhatnak. Te ép egy fotsz tudományú táncvirágom, mint akar én, s mások. Lesznek sokan oly ifjak is, kik eddigre nem fordultak meg náunk, többek közt valami Béia, — vezektel nevet előidelem. — Ez igen szép, fiatal ember, csak egyszer látam, minden a léber rozsat szemléle anélkülben. Lesz is merészt, s elög másként valami vágyad, tesszes ismét boldog, mert csak úgy elég.

— A mi a mulatást illeti, arról megvagyok győződve, hogy nem fogok panaszkodni, mert nagy ismeretemben van, s kerek tudom — no, ezeken megvára — a kedves jánai fiatal embernek...
Továbbis zavart újó topogás fogja vissza.
(Folyt. köv)

dol sem bír; hanem mindenki ott szót ad, hogy darab kissé jobb földet talál. A sarju nem kaszálható, mert a szántát is máshonnan kell beszerezni.

A 6. kérdés: Milyen és hány napi robotot végzett eddig egy-egy paraszt, hány márhával kellett robotolnia, s vajjon csak a menet vagy a visszajövetel is beszámítottatott neki? — Erre a felelet: Itt semmiféle robot nincsen, kivéve a szerződés 2. pontjánban említett n. u. ordiutancok.

A 7. kérdés: Vajjon a kilenced-adó eddig adatot-e, mióta és miféle termés után? Vajjon ezen adó a vármegyének egyéb uradalmában is divatos? Miféle mas adások terhelik még a földmivest?

Felelet: A kilenced-adó Czobor idejében vette kezét, addig pénzben váltotta ki magát a város; most is szedetik s pedig mindennemű természetből: bor, buza, árpa, zab, káposzta, kukorica, méhek, káposzta, bárányok és gidák után. Más földesúri adások nincsenek, mint a szerződésben említett ajándékok, melyeknek értéke azonban a város jóakarattól függ.

A 8. kérdés: Mennyi tőre sossio van itt, mióta s miért üresedtek meg? — Felelet: Üres sossio nincsen, mert még nem is voltak kivágya; hanem szőlő sok van már régóta elhagyatva, mert minden évben trágyázni kell, különben terméketlen homokká lesz az egész talaj. A szegényeknek pedig legelőjük és márhájok nem levén, kénytelenek voltak szőlőiket pusztálni hagyni.

A 9. kérdés: Vajjon szabadon költözhetnek az idevaló lakosok, vagy pedig örökösben vannak helyhez kötve? — Felelet: Az itteni lakosság mindenkor szabad költözési joggal bírt és ma is bír.

Az 1767. év március 17-én Baján az urasági kastélyban varbói Krásper Pál magy. kir. udv. kamarai tanácsos és a Bács vármegyei kamarai jószágok igazgatója, mint gr. Grassalkovics Antal, a bajai uradalom örökös földesura által e célra felkért előök a fennemlített üresséket tartá Porlan Antal udvari inspektor, Győri Isván szánúvevő, Duményi István gabnátárossal, jelen voltak a vm. részfőbíró Latinovics Miklós szolgabíró és Gombos Antal tábla bíró.

Ez alkalommal az urad ügyész Zsibócs János aktól kezdett Bajai város ellen, Bajai városnak lakossága ez utóbbi bíróságnak meggyeztetésére, s mégis minden igen megszorodott, s mégis mindig az 1755. évi ideiglenes szerződés van érvényben; — mi által az uradalom nem kis kárt szenvedett. Azért az 1723. évi 18-ik törvényekik értelemben kívánja, hogy ama szerződés megsemmisítették és e város lakossága névszerint a föld és szőlőmivelők az uradalom más alattvalóval egyformán tanszeressitessenek; az iparosok, boltosok, kereskedők és más lakosok az ipar, kereskedés és más általuk élvezett hasznaveletük arányában adózassanak meg; különben az uradalom királyi joga és hasznaveletére a földesur javára tartassanak vissza.

A város részéről megjelent Popovits Miklós bíró Wieland József és Nagy István és a legutóbbi vm gyűlés által a bajaiak védelmével megbízott Páviaovits Mihály vármegyei alügyész. aki egész tisztelettel iparkodik a várost az uradalommal kibékíteni és az eddigi szerződés megtartása mellett szol.

A város már 24-én kérvényt adott be az úri székek, Beismert, hogy a város lakossága szaporodott de szegény néppel, amely csak a már 1755. évi szerződés által átadott fundusra telepedett, a régljűb lakosok hogy kis könnyebbséget szerezzenek maguknak, eddigi telkek felére előlegtelik meg s másik felét a jövedelmeknek engedték által. A város határa tehát régi maradt, a lakosok jobban oszorosztak. — Ról-kita nak annál napon a 4. kérdésben előterjesztett városi hátrányokra és határ nemléti átlaitai, hogy fogl a városban kívüli munkák és kereskedések által képesek magukat fenntartani. A földesur nem akarhatja szegény jobbágyának romlását, mert ezek jövedelmé is előny. Alvetnek magukat a törvényesek intézkedésének és a jó földesur atyai rendelkezés alá, de mégis „szoronytépene eszeleznék” ha lehelesség az eddigi szerződést épségben tartani; há-

ban köteleztek magukat nagyobb terhekre, a melyeket mégis csak nem viselhetnek el.

Az urad. ügyész nagyobb készséget várt a városiak részéről annál inkább, mert a földesur kegyelmét más számtalanszor tapasztalták, aki ezen esetben is a legnagyobb kiméletet ajánlotta az ügyésznek. A városiak erre úgy ismételt kérelmeket, betérjésekét az 1714. évi privilegiumot az 1755. évi szerződést és a márc. 22-én aláírt kérdőpontokat. A földesur kegyelmére ajánlják magukat és kijelentik, hogy pörsködni nem szándékoznak.

(Folytatás következik)

Levelek.

S a k o s d, 1882. jun. 7.

Ha valaha sikerült mulatság, ugy a f. hó 6-án Sükösd község kies fekvésű erdejében t. T e s s e n y i I. László községi jegyző úr által rendezett június-ünnepnek mondható.

A diszes közönség, mely Sükösd és vidékéről, ugyszintén Bajáról már kora reggel megérkezett, meg volt lepoteva a természet azon szépségét által, mely itt szemük elé tárult.

Az elb a gyönyörű erdőben fölállított lombórtar akad délutáni 1 órakor kezdődött, mely alkalommal a házi asszony szerepét vendégszeretetről előnyösen ismert T e s s e n y i I. László né szül. K o c h K ö z a úrnő, ritka tapintattal és pártatlan ügyességgel végezte, ugy annyira, hogy mint a felejtelen mulatság fáradhatlan előmozdítójának a jelenvaltak részéről is ezennel teljes elismerésüket nyilvánítani kedves kötelességünknek ismerjük, nenkülömben ifj. T e s s e n y i J ó z s e f urnak is, kinek szintén orszoláni része volt ezen mulatság előmozdításán.

Mint minden új alkalomkor, úgy itt sem hiányoztak Phrao utódai, kik már reggel óta, s különösen ebéd fölött ugyancsak ráirántották a szebbnél szebb nőket, mely a tizesz fiataloságok csakhanar a táncba ugrottak, de mit beszéltek, nemcsak a fiataloságot, hanem még az öregeket is, s ugyancsak rakták a kálai ketőst, s csak is a késő éji órák vége szünt meg a fezzetlen jövedik, mikoron is a társaság hazafelé vonult, kedves és felejtethen emléket víve magával.

L. s.

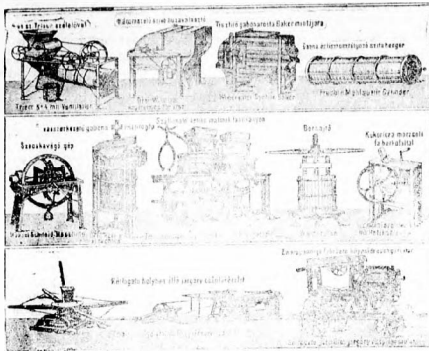
Különlék.

— Az árnapki kórmentel gyönyörű szép időben s roppant számú közönség részvételével ment végbe. Az isteni tiszteletet Berényi Dániel apát úr 8 naga nagy számú papi segédlettel végezte; a menet alkalmával az egyes, szélesen díszített oltdaroknál a helybeli tanács több-méretű növendékei énekeltek egy szalabans, a „Misszionarykór” nevezett iskolánakék hűlékérbe állított vagy 40 növendéke pedig apró kosdrakkal virágokat szóráltak a bejárótárnál a legu. Oltiszteletig viró apát úr elő. Elmulasztatlan küldetésünknek tekintjük megemléteni azon körülményt, hogy a városi hatóságok Jankovics Aurél főispán úr 8 mltaga vezette 16-nyes magyar díszruhába öltözve, valamint 122 magyarba voltak öltözve a város polgármestere Greszár Károly, köpölköpnia Scheiber Gyula és I. ügyésze Tóty Mátyas urak is; képviselve volt még a helyben állomásozó honvédek közzéhadsergelyek hűszár tisztáik általán Kátmán Frigyes ügyúr által, a kir. járdőrségük és adóhivatal. A menben résztvevők a fgygymanium összes növendékei tanáraik vezetés mellett, valamint az elvni iskolák összes tanulóit. A jelenvalt katonaság az egyes oltdaroknál sorozzék emelte a különben is fényes képméplet.

GÜTJAHR és MÜLLER BUDAPESTEN.

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár
(ezelőtt Brodie J. és Müller)
a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat mint:



Trieurök gazdaság számára:

Járgány-cseplőgépek,
Szelelo rosták,
Kukorica morzsolók,
Szecskavágók,
Borsajtók.

**Különlegességek malmok szá-
mára:**

Dupla malmok,
Malom trieurhengerek,
Gabona osztályzó-hengerek,
Koptató gépek,

Daraválasztó gépek,
Tararók, Detacherök.

Malom alkatrészek u. mint:

Transzmissók,
Szajkerek.

Rosta lemezek:

Cseplőgép rosták,
Lisztgép rosták,
Koptató lemezek,
Ráspoly lemezek,
s. t. b.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Gyári raktár és képviseletőség: **Bajan Drescher Gyula úrnál.**

Neoschil Alajos

betegápolási, testgye-
nészeti, kötelekek,
gépek és készülékek gyára
BUDAPESTEN, Váci-utca 27. sz.

Különösen figyelembe ajánlom az oly közkedvel-
tekké vált saját találmányu ruganyos serkötő-
met, szabarmazva az 1878. évi, melyekről ugy-
a megelőző orvosi tekintélyektől, mint számtalan be-
tegtől elismerő iratok mutatathatók fel.

Testgyógyászati vállfűző, egyenest tartók,
mütábak és karok, talabak, lábgepek és man-
kók merek után pontosan elkészítetnek, ugyszint
ergős harisnyák.

Továbbá folyton nagy raktár mindennemű
gummi aru különlegességek, irrigátorok 2 és 1
liter tartalommal emelőszava vagy fűzővel a legne-
vezetesebb néi letegesen tanárk általástasi után,
nagy választék gummi esztőpönyekek, gummi czi-
pők, összehelyő gummi fűzőkádak és moszó ta-
lakból, gummi uszó övek, gummi szőnyegek

mindenféle nagyság és alakban a legutányosabb árak mellett.

Színházak, gyártelepek, tűzoltók, építési vállalkozók, kórha-
zak, városi és kerületi hárságoknak ajánlok teljesen berendezett

mentőszekrényeket,

melyek az újabb kor igényeinek megfelelő, mindennemű kócsi tárgyak-
kal, eszközök és készűekkel el vannak látva, hogy bármely baleset akár
mával gyors segélyt lehessen nyújtani, mint szente mindennemű gyalog
HINTÓKAT folyton készletben tartók.

Megrendeléseknél kérem a czimre különösen figyelni, mivel a sebés-
szeti műszer tüdeltet új év óta egyedül vezetem.

Tisztelettel

NEOSCHIL ALAJOS.

Arjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek.

NÁNAV LAJOS

KÖNYVNYOMDÁJA

elvállal mindennemű e szakba vágó

M U N K Á K A T

a legutányosabb árak mellett.

Uzlethelyiség: Baján, Bódog-téren, Scheibner-tele házban.

Ugyanitt ugy előfizetések mint hirdetések elfogadtatnak a

„BAJA”

s z á m á r a .